

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας
Μάθημα: Ειδικά Θέματα Περιβάλλοντος
Ακαδημαϊκό Έτος: 2005-2006
Εξάμηνο 7^ο -χειμερινό

ΤΟ ΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΥΙΑΣ

παρατηρήσεις - ερμηνεία - προτάσεις

Λέλα Αικατερίνη
Α.Μ.: 04103413

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

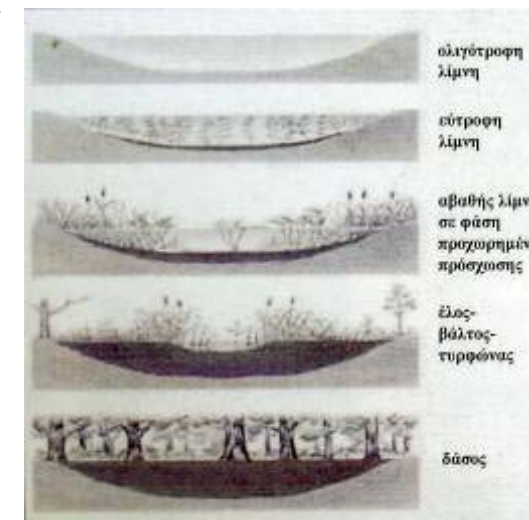
Η περιοχή της Αγυιάς βρίσκεται στην Πελοπόννησο, στο βόρειο τμήμα του νομού Αχαΐας και αποτελεί το βορειοανατολικό τμήμα της πρωτεύουσάς του-Πάτρας. Η Πάτρα είναι η μεγαλύτερη πόλη της Πελοποννήσου και η τέταρτη σε σειρά πληθυσμιακής ιεραρχίας στην Ελλάδα (μετά την Αθήνα, τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη) με 160.000 περίπου κατοίκους. Αποτελεί σπουδαίο συγκοινωνιακό κόμβο, διαθέτοντας το μεγαλύτερο λιμάνι στη Δυτική Ελλάδα, το οποίο συνδέει τη χώρα μας με την Ιταλία και την Πελοπόννησο με τα Ιόνια νησιά. Η πόλη αρχίζει από την παραλία και φτάνει ως τους πρόποδες του Παναχαϊκού.

Η ακτή της Αγυιάς σχηματίζει ακρωτήριο, με κέντρο το οποίο, -σε έκταση μερικών εκατοντάδων μέτρων προς την ξηρά-, εκτείνεται μία βαλτώδης περιοχή, γνωστή ως το «έλος της Αγυιάς»,-το μοναδικό κομμάτι άγριας φύσης που έχει απομείνει στην πόλη της Πάτρας. Το έλος της Αγυιάς έχει μεγάλη σημασία, τόσο για το περιβάλλον, όσο και για την υγιή διαβίωση των κατοίκων της Πάτρας, αφού από τα 25.000 στρέμματα της έκτασης της πόλης, περίπου τα 19.000 είναι δομημένα (σύμφωνα με στοιχεία του δήμου).

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΗ

Τα έλη ανήκουν στην κατηγορία των υδροβιοτόπων και είναι πολύ ρηχές υδατοσυλλογές με μόνιμη ή περιοδική (πιο σύνηθες) κατάκλυση νερού. Επειδή περιέχουν πολλές γαιώδεις και φυτικές ουσίες, δεν είναι πλωτά από βάρκες κι άλλα σκάφη, όπως επίσης δεν είναι βατά από άνθρωπο χωρίς τον κίνδυνο να βυθισθεί μέσα στη λάσπη. Οι υγρότοποι αυτοί συνδυάζουν χαρακτηριστικά χερσαίων και υδρόβιων διαπλάσεων. Καλύπτονται με μια βλάστηση από υπερυδατικά ανώτερα φυτά και βρυόφυτα και όχι αποκλειστικά φύκη, που κατά κανόνα εποικίζουν τις ανοικτές υδάτινες μάζες. Το έδαφος, το οποίο αποτελεί και το υπόστρωμα που ριζώνουν τα φυτά, διαβρέχεται από το νερό για το μεγαλύτερο διάστημα του έτους τουλάχιστον, ενώ είναι δυνατό, τον περισσότερο καιρό να καλύπτεται από το νερό.

Τα έλη θεωρούνται εδώ και εκατοντάδες ή και χιλιάδες χρόνια ανεπιθύμητα τοπογραφικά στοιχεία και (μαζί με τα τέλματα και τους βάλτους) έχουν συνδεθεί με κάτι ανθυγιεινό, δυσάρεστο κι επικίνδυνο (ελονοσία, ελώδης πυρετός, «βάλτωση η προσπάθεια», «φτάσαμε σε τέλμα» κλπ). Πράγματι, τα έλη, πριν από την ευρεία εφαρμογή του εντομοκτόνου DDT στα τέλη της δεκαετίας του 1940, ευθύνονταν για τη μύστιγα της ελονοσίας και του κίτρινου πυρετού, αφού αποτελούσαν τόπους αναπαραγωγής των κουνουπιών.

Σήμερα, τα έλη που μας απέμειναν προστατεύονται από εθνικές ευρωπαϊκές και διεθνείς κανονιστικές πράξεις ως πολύτιμα υγροτοπικά οικοσυστήματα με μεγάλη ποικιλότητα ειδών. Οι αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας αλλάζουν. Έτσι, αναγνωρίζεται πλέον η αξία των ελών, μιας και οι περισσότεροι από τους υγρότοπους έχουν καταστραφεί, και, εκτός αυτού, οι υγρότοποι που βρίσκονται σε βυθίσματα κατακρατούν μεγάλες ποσότητες γλυκών νερών, επιβραδύνοντας τον ρυθμό απορροής των νερών αυτών προς τους ποταμούς και τελικά προς τη θάλασσα. Η επιβράδυνση αυτή επιτρέπει στο νερό να διεισδύσει στο έδαφος, κι έτσι να ανατροφοδοτήσει τα υπόγεια υδάτινα αποθέματα και έχει μεγάλη σημασία για την πρόληψη των πλημμύρων. Η εμπορική χρησιμότητα των υγροτόπων είναι άμεση ή έμμεση. Τα ελώδη δάση είναι πηγές ξυλείας. Τέλος, οι υγρότοποι έχουν αξία, από μια άποψη, καθαρά αισθητική, καθώς διατηρούν την ποικιλομορφία του τοπίου, ενώ πρέπει να τονιστεί και η αξία τους στη διατήρηση ζωικών και φυτικών ειδών, που δε μπορούν να επιβιώσουν αλλού.

ΤΟ ΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΥΙΑΣ

I. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όπως ανέφερα και στην αρχή, το έλος της Αγυιάς εκτείνεται γύρω από το ακρωτήριο της ακτής της Αγυιάς, σε έκταση μερικών εκατοντάδων μέτρων προς την ξηρά. Το έλος αυτό αποτελεί το μοναδικό ελεύθερο παραθαλάσσιο χώρο στην Πάτρα, με τόσο μεγάλη έκταση.

Αν το εξετάσουμε γεωλογικά, θα ανακαλύψουμε ότι όλη σχεδόν η ευρύτερη περιοχή της Αγυιάς έχει προέλθει από προσχώσεις που δημιουργήθηκαν από φερτές ύλες, οι οποίες μεταφέρθηκαν από τα νερά των χειμάρρων Χαράδρου και Μειλίχου, που πηγάζουν από το Παναχαϊκό και την περιοχή της Βούντενης αντίστοιχα και εκβάλλουν εκατέρωθεν του ακρωτηρίου. Αυτό έχει ως συνέπεια να συνίσταται το έδαφος κυρίως από αργιλικά πετρώματα, τα οποία έχουν μικρή διαπερατότητα από το νερό, με αποτέλεσμα ότι νερό καταλήγει στο έλος να λιμνάζει, οδηγώντας στο σχηματισμό βάλτου.

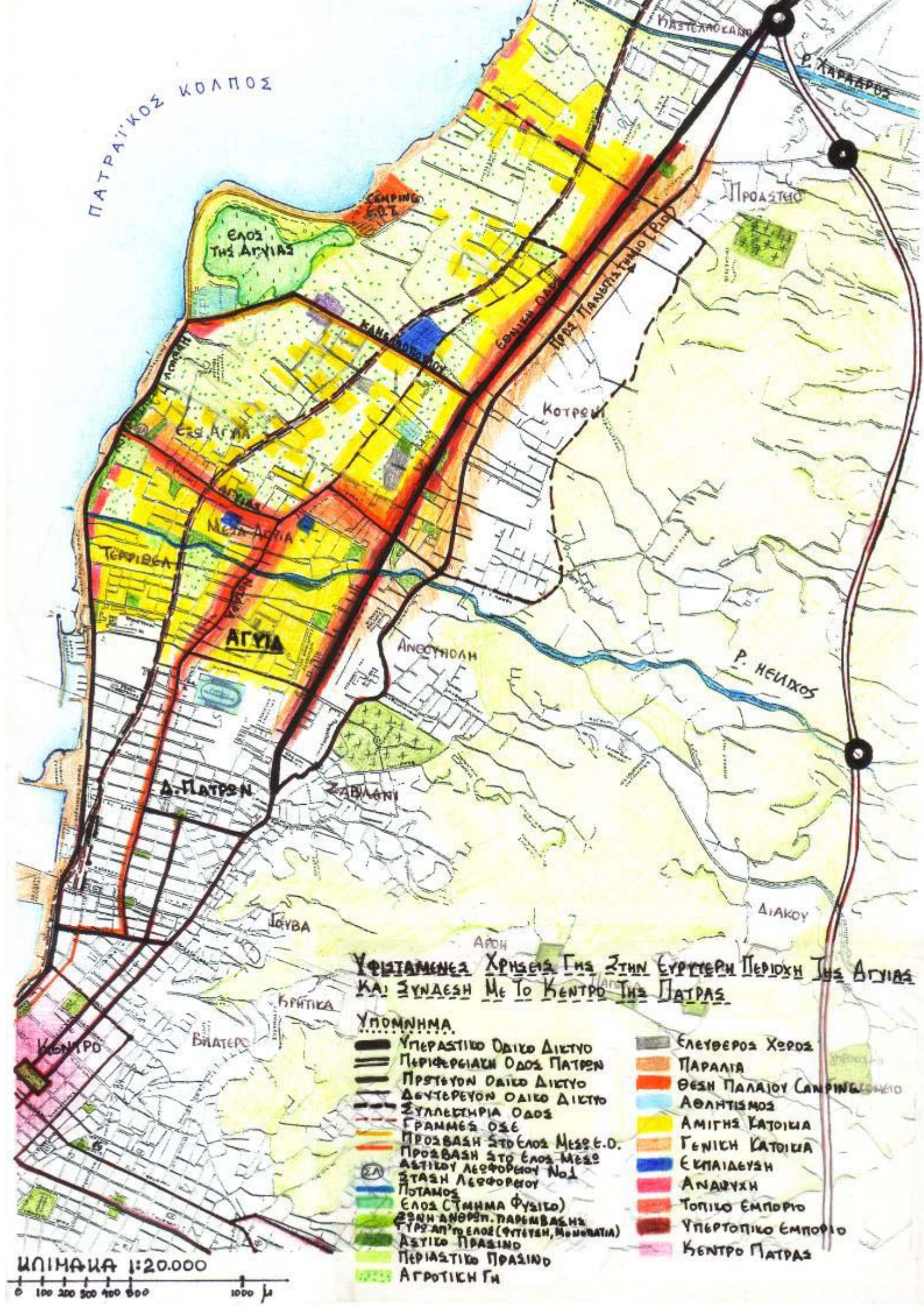
Παλαιότερα, η έκταση του βάλτου ήταν πολύ μεγαλύτερη, αλλά με την πάροδο των χρόνων ελαττώθηκε σημαντικά, λόγω των διαδοχικών εκμεταλλεύσεων που υπέστη (καλλιέργειες, οικοπεδοποίηση), οι οποίες φυσικά αλλοιώνουν σταδιακά και τη μορφολογία του εδάφους και του έλους γενικότερα. Η σημερινή έκταση του έλους υπολογίζεται ότι είναι 370 στρέμματα περίπου.

Τώρα πλέον, μετά από δύο διαδοχικές απαλλοτριώσεις, το έλος μαζί με το γειτονικό κάμπινγκ και τη διαμορφωμένη ακτή (πλαζ) αποτελούν ιδιοκτησία του Ε.Ο.Τ., αλλά από το 1998 (μετά την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων του κάμπινγκ) το έλος έχει παραχωρηθεί στο δήμο για 20 χρόνια. Η περιοχή του έλους, οι παλιές εγκαταστάσεις του Ε.Ο.Τ., και οι παρακείμενες καλλιέργειες βρίσκονται εκτός του σχεδίου πόλης της Πάτρας (ΦΕΚ 1061/86). Η χρήση του σύμφωνα με το Γ.Π.Σ. είναι τουρισμός-αναψυχή.

Τέλος, θα πρέπει να πούμε, ότι ο χώρος του έλους ίσως να χρήζει ιστορικής αξίας, εφόσον οι αρχαιολόγοι έχουν ενδείξεις ότι στην περιοχή της Αγυιάς βρίσκεται το αρχαίο λιμάνι της Πάτρας.

II. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΕΛΟΥΣ

Ας αρχίσουμε αναφέροντας τα στοιχεία που οριοθετούν το έλος. Νοτιοδυτικά, δυτικά, βορειοδυτικά, βόρεια και βορειοανατολικά το έλος ορίζεται από την παραλιακή λεωφόρο *Ηρώων Πολυτεχνείου*, γύρω από την οποία εκτείνεται κι η θάλασσα. Επιπροσθέτως, νοτιοδυτικά του έλους βρίσκεται το Εθνικό Κολυμβητήριο Πατρών (ένα από τα τρία κολυμβητήρια της Πάτρας) και ανοικτές αθλητικές εγκαταστάσεις, καθώς επίσης και κάποια σπίτια -και μαγαζιά- (κάτω από το κολυμβητήριο). Εκτός αυτού, βορειοανατολικά του έλους, θα συναντήσουμε και τις εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις του κάμπινγκ και της πλαζ του Ε.Ο.Τ., καθώς επίσης και κάποιες καλλιεργούμενες εκτάσεις, οι οποίες εκτείνονται βορειοανατολικά, ανατολικά, νοτιοανατολικά και νότια του έλους. Νότια και νοτιοανατολικά, το έλος ορίζεται από την οδό *Κανελλοπούλου*. Εδώ, ας μην ξεχάσουμε να αναφέρουμε, ότι στα δυτικά-βορειοδυτικά του έλους, βρίσκεται το ακρωτήριο της ακτής της Αγυιάς, από το οποίο φαίνεται όλος ο Πατραϊκός Κόλπος, χωρίς κανένα φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο.

Ο χώρος του έλους δεν είναι περιφραγμένος, οπότε θεωρητικά μπορούμε να «εισχωρήσουμε» από οποιοδήποτε σημείο του. Αν όμως παρατηρήσουμε προσεκτικότερα, θα διαπιστώσουμε ότι από μερικά σημεία περιμετρικά του έλους, ξεκινούν χωμάτινα μονοπάτια (στοιχεία της ανθρώπινης παρέμβασης) που οδηγούν στο εσωτερικό του. Δυστυχώς, στην ευρύτερη περιοχή του έλους δεν υπάρχει δίκτυο κίνησης για τους πεζούς, -ούτε καν στην πλευρά που συνορεύει με την παραλιακή λεωφόρο.

Πριν καν αρχίσουμε να περπατάμε στο εσωτερικό του χώρου που καταλαμβάνει το έλος, θα παρατηρήσουμε την πολύ πυκνή βλάστηση της περιοχής και την τεράστια ποικιλία της. "Σήμα κατατεθέν" του έλους, αποτελούν τα ψηλά πυκνά καλάμια σε διάφορες περιοχές του (συνήθως, γύρω από βαλτώδεις περιοχές). Όσον αφορά τα δέντρα, θα συναντήσουμε αρμυρίκια (απόλυτα λογικό, εφόσον το έλος βρίσκεται δίπλα στη θάλασσα), λεύκες, μερικές άγριες μουριές, ευκαλύπτους, πεύκα, συκιές και ιτιές, τα περισσότερα από τα οποία είναι και χαρακτηριστικά δέντρα των ελών.

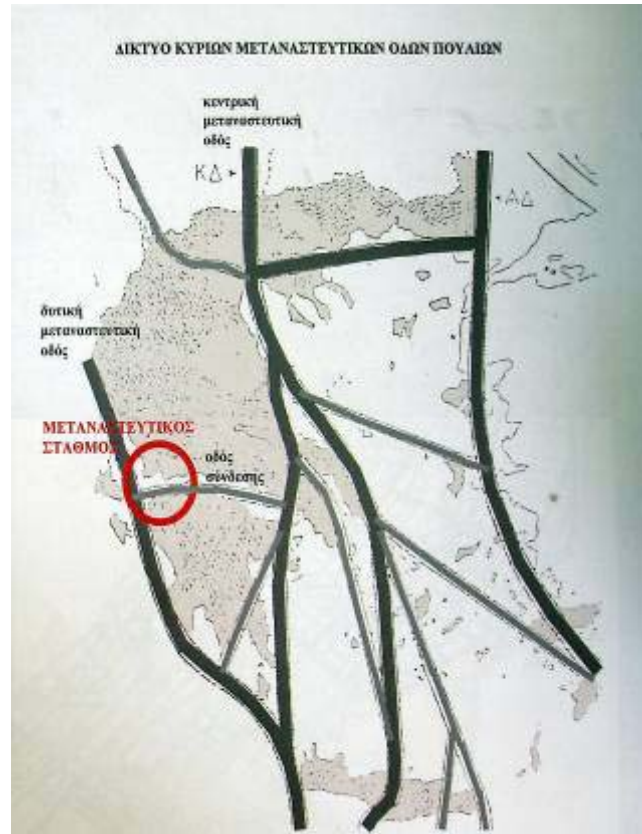
Διεισδύοντας στο έλος, θα συναντήσουμε αρκετά χωμάτινα μονοπατάκια και δρομάκια, κάποια από τα οποία διασταυρώνονται. Αν ακολουθήσουμε κάποιο από αυτά, μπορούμε είτε διά της ακοής, είτε διά της όρασης να αντιληφθούμε και την πανίδα του έλους: διάφορα πτηνά που φωλιάζουν στα δέντρα, σαύρες, φιδάκια, ακρίδες, πεταλούδες, κουνούπια, κόκκινες μέλισσες, σκαθάρια, μυρμηγκία και κάθε λογής μαμούνια... Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας στην περιοχή του έλους έχουν παρατηρηθεί 83 είδη πουλιών, από τα οποία τα 18 προστατεύονται από την Κοινοτική Οδηγία 79/409 (6 είδη ερωδιών, 3 είδη πάπιας, 3 είδη αρπακτικών, 3 είδη μπεκασινοειδών, 3 είδη γλαρονιών). Κάτι άλλο που θα παρατηρήσουμε στα δρομάκια είναι δύο λειτουργίες που έχει δώσει ο κόσμος σε αυτά: τζόγκινγκ και ποδηλασία.

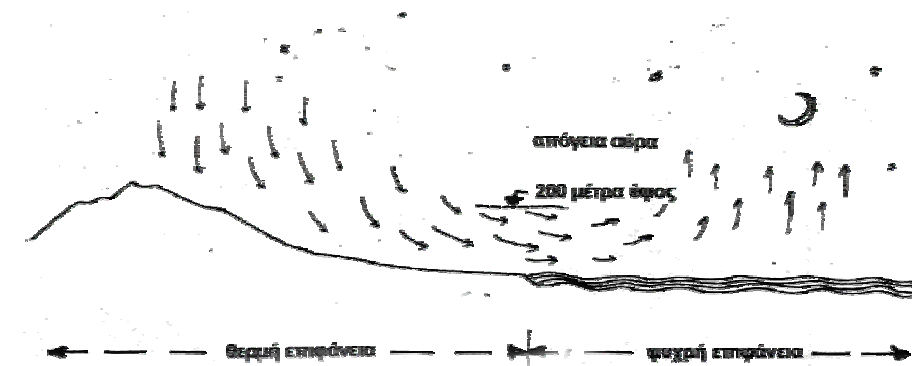
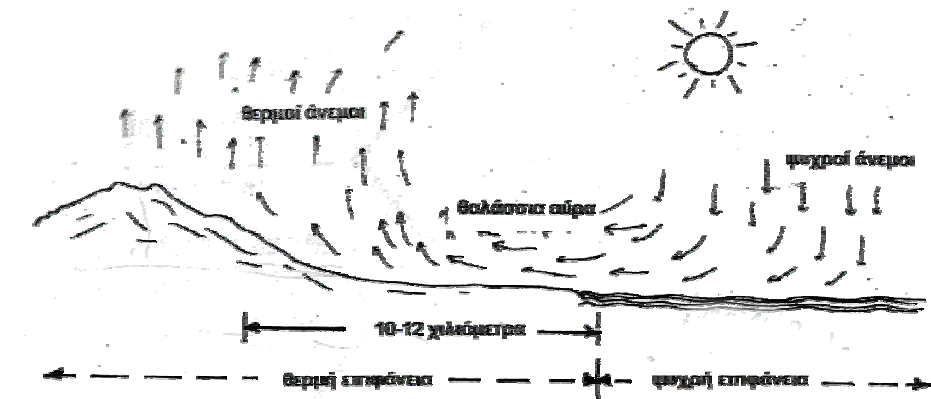
Όσον αφορά την προστασία του έλους από το θόρυβο και τη ρύπανση γενικότερα, αλλά και από τις κλιματικές συνθήκες, μπορώ να πω ότι δεν υπάρχει καμία μέριμνα. Σχεδόν όλη η περίμετρος του

έλος ορίζεται από την παραλιακή λεωφόρο και την οδό *Κανελλοπούλου* (που αποτελεί την έξοδο της *Εθνικής Οδού* προς την παραλιακή λεωφόρο), που έχουν ήπια και μεγάλη κυκλοφορία αντίστοιχα, -χωρίς να υπάρχει κάποιο φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο μεταξύ δρόμου και έλους. Η μόνη υποτιθέμενη προστασία, είναι μία ταμπέλα που απαγορεύει τη στάση και τη στάθμευση σε φορτηγά και νταλίκες.

Κάποιοι θα πουν, ότι η ρύπανση ενός μικρού υγροτόπου σαν κι αυτόν δεν έχει σημασία, αφού στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν και μεγαλύτεροι και πλουσιότεροι υγρότοποι. Αυτό είναι λάθος, διότι αυτός ο μικρός, πλέον, υγρότοπος βρίσκεται στην οδό σύνδεσης δύο κύριων μεταναστευτικών οδών που διέρχονται από τον ελληνικό χώρο, με αποτέλεσμα να λειτουργεί ως προσωρινός χώρος ανάπαυσης των πουλιών σε περιόδους μετακινήσεων λόγω βαρυχειμωνιάς ή ξηρασίας, ή ως προσωρινό, βοηθητικό καταφύγιο γι' αυτά στην ευρύτερη περιφέρεια των μεγάλων υγροτόπων. Έτσι, τα πουλιά αυτά θα μολυνθούν και στη συνέχεια θα μολύνουν τα είδη των επόμενων υγροτόπων-σταθμών τους.

Το κλίμα που επικρατεί στο έλος είναι ζεστό και ξηρό το καλοκαίρι και κρύο και υγρό το χειμώνα. Το έλος της Αγυιάς παίζει σημαντικό ρόλο, όσον αφορά τη ρύθμιση του μικροκλίματος και την ποιότητα του περιβάλλοντος. Αποτελεί τον μοναδικό υγροβιότοπο στο αστικό περιβάλλον της Πάτρας και επιτρέπει τη λειτουργία της φύσης στο πυκνοδομημένο περιβάλλον της πόλης. Αποτελεί, δηλαδή, πηγή πρασίνου και συνεπώς οξυγόνου και φυσικού δροσισμού. Μάλιστα, σε συνδυασμό με τον Πατραϊκό Κόλπο, δημιουργεί κατά τους θερινούς μήνες το φαινόμενο της θαλάσσιας και της απόγεια αύρας, δροσιζοντας την πόλη σε ένα βάθος δέκα-δώδεκα χιλιομέτρων.

θαλάσσια και απόγεια αύρα στους θερινούς μήνες

Ο χώρος του έλους, πέρα από τη λειτουργία του ως χώρος πρασίνου μέσα στο αστικό περιβάλλον, «επιτελεί» και κάποιες άλλες λειτουργίες. Στο νοτιοδυτικό τμήμα του βρίσκεται το Εθνικό Κολυμβητήριο Πατρών και ανοιχτές αθλητικές εγκαταστάσεις, που παρουσιάζουν σημάδια εγκατάλειψης. Στο βορειοανατολικό τμήμα του βρίσκεται ένα εγκαταλελειμμένο κλαμπ νυχτερινής διασκέδασης. Τα μονοπάτια και τα δρομάκια περιμετρικά του έλους, χρησιμοποιούνται για τζόγκινγκ και ποδηλασία. Το εσωτερικό του έλους είναι καλυμμένο από ψηλό και πυκνό καλαμιώνα (στο κεντρικό τμήμα), χαμηλότερο καλαμιώνα, αναρριχώμενα είδη και άλλα υγρόφιλα, (στο υπόλοιπο τμήμα), ψηλά αγριοκάλαμα, καλάμια και βάτους, καθώς και τα είδη δέντρων που ανέφερα παραπάνω (περιφερειακή ζώνη). Η κίνηση γίνεται μέσω των μονοπατιών και του χωματοδρόμου στα βορειοανατολικά του έλους. Όσον αφορά τη στάση των ατόμων που κινούνται μέσα στο έλος, δεν υπάρχει κάποια πρόβλεψη...

Επειδή, το έλος της Αγυιάς βρίσκεται στα όρια του αστικού περιβάλλοντος της Πάτρας και δεν έχει τις απαραίτητες υποδομές για να δεχτεί τον κόσμο, οι περισσότεροι κάτοικοι το έχουν εγκαταλείψει. Εκτός αυτού, ένα μεγάλο ποσοστό του κόσμου το αντιμετωπίζει σαν έκταση που πρέπει να οικοπεδοποιηθεί. Παρόλ'αυτά,

και λαμβάνοντας υπόψη τη σταδιακή ανέγερση κατοικιών στη γύρω περιοχή, την ανοικοδόμηση της οδού Κανελλοπούλου και τα παραλιακά μαγαζιά-ταβέρνες-εστιατόρια, θεωρώ ότι η περιοχή του έλους εντάσσεται στον αστικό ιστό. Το θέμα είναι ότι οι αρχές την έχουν παραμελήσει και τη χρησιμοποιούν ως σκουπιδότοπο, με αποτέλεσμα να μην έχει κι ο κόσμος κίνητρο για να την επισκεφθεί. Κατά τη γνώμη μου, αυτό που πρέπει να εκμεταλλευτούν τόσο οι αρμόδιες αρχές, όσο και οι κάτοικοι, είναι το γεγονός ότι στα όρια της πόλης τους έχουν ένα σπάνιο είδος υγροβιότοπου, το οποίο μπορεί να αποτελέσει μια καθημερινή, κοντινή διέξοδο από το συνωστισμένο κέντρο.

Συνοπτικά ότι δίνει ιδιαίτερο νόημα στο χώρο είναι η προνομιακή παραθαλάσσια θέση του στα όρια της πόλης και το γεγονός ότι ο κόσμος -παρόλο που είναι εγκαταλελειμμένο- το χρησιμοποιεί για την άθλησή του (τρέξιμο, ποδηλασία κ.λπ.)· κάτι που δείχνει την άμεση ανάγκη του κόσμου όχι μόνο για χώρους άθλησης, αλλά και για ελεύθερους χώρους πρασίνου. Επιπλέον, η περιοχή χρησιμοποιείται και για τη διεξαγωγή του Πανελληνίου Διαγωνισμού Χαρταετού, γεγονός που δίνει στην περιοχή εμβέλεια υπερτοπική. Το στοιχείο όμως που δίνει στο έλος ιδιαίτερη αξία είναι η ίδια η ύπαρξή του. Στην Ελλάδα υπάρχουν συνολικά περίπου 415 υγρότοποι, από τους οποίους οι 75 είναι έλη. Στην Πελοπόννησο εντοπίζονται συνολικά μόνο επτά έλη και στο Νομό Αχαΐας συγκεκριμένα μόνο ένα, -το έλος της Αγυιάς! Εκτός αυτού, αυτός ο μικρός υγρότοπος έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι βρίσκεται σε άμεση αλληλεξάρτηση με άλλα περιβάλλοντα οικοσυστήματα.

ΙΙΙ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ/ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι οι αποστραγγίσεις, οι οικιστικές δραστηριότητες, το κυνήγι και η ρύπανση εξαιτίας των διάφορων ανθρώπινων δραστηριοτήτων (όλα αυτά εξαιτίας της αδιαφορίας των αρμόδιων φορέων) αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του έλους και οδηγούν σταδιακά στην εγκατάλειψη-ερημοποίησή του. Επιπλέον, προκειμένου να προωθηθούν οι διαδικασίες της παράνομης οικοπεδοποίησης του έλους χρησιμοποιούνται αδίστακτα-εγκληματικά μέσα, όπως είναι ο εμπρησμός. Η φωτιά όμως είναι ικανή να καταστρέψει την κρίσιμη μάζα του οικοσυστήματος, με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσκολία και πολλές φορές αδυναμία επαναφοράς στην αρχική του κατάσταση. Επιπροσθέτως, τα διάφορα πλαστικά απορρίμματα παράγουν μέσω της καύσης πρόσθετα καυσαέρια και διοξίνες, επιβαρύνοντας κι άλλο το περιβάλλον και την ατμόσφαιρα. Εκτός αυτών, η συνεχής ρίψη μπαζών προκαλεί τη σταδιακή υποχώρηση του έλους.

Σε μια πόλη όπως η Πάτρα, όπου το 76% περίπου της έκτασής της είναι δομημένο, οι χώροι πρασίνου αποκτούν καταλυτικό ρόλο, όσον αφορά την υγιή διαβίωση των κατοίκων της. Πρέπει να ευαισθητοποιηθούν λοιπόν οι πολίτες και να αποκτήσουν **περιβαλλοντική συνείδηση**, έτσι ώστε να καταλάβουν την πραγματική αξία αυτού του υγροτόπου και να καταδικάσουν όλες τις παραπάνω καταστροφικές δράσεις, αντί να τις αντιμετωπίζουν με αδιαφορία.

Ο χώρος του έλους δεν απαιτεί μεγαλεπήβολα, πολυδάπανα έργα. Το βασικό ζήτημα είναι, με στόχο την επίτευξη της «**αιιφόρου ανάπτυξης**», να βελτιωθούν οι περιβαλλοντικές-βιοκλιματικές συνθήκες και **να γίνει ο χώρος λειτουργικός, χωρίς να αλλοιωθεί η περιβαλλοντική του φυσιογνωμία**. Οι μηχανικές μεταφορές λειτουργιών όχι μόνο δε θα ευδοκιμήσουν στο χώρο, αλλά θα προκαλέσουν και τεράστια οικολογική καταστροφή. Ας μην ξεχνάμε ότι το έλος συγκεντρώνει ρέοντα ύδατα κι αποτελεί φραγμό ανάμεσα στη θάλασσα και τη ζώνη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Αν αναπτυχθούν μεγάλες οικιστικές δραστηριότητες στο χώρο του, θα είναι απαραίτητα πολυδάπανα αντιπλημμυρικά έργα κι όχι μόνο.

Εν ολίγοις, εάν διενεργηθούν κάποιες εργασίες αποκατάστασης (π.χ. απομάκρυνση μπάζων, κατοχύρωση αδόμητης ζώνης προστασίας περιμετρικά του έλους, βγάλσιμο ξερών χόρτων, οριοθέτηση και περίφραξη του έλους, ανακατασκευή της παραλιακής λεωφόρου και διαμόρφωση πεζοδρομίων εκατέρωθεν, τεχνικά έργα απορροής ομβρίων υδάτων, διαμόρφωση χώρων στάθμευσης, περιποίηση βλάστησης και μονοπατιών, διαμόρφωση καθιστικών χώρων στο εσωτερικό του έλους, επαναλειτουργία κάμπινγκ Αγυιάς, κ.τ.λ.), το έλος θα έχει ουσιαστικά όλα τα χαρακτηριστικά και τις περισσότερες από τις απαραίτητες υποδομές, προκειμένου να προσελκύσει τον κόσμο. Ας μην ξεχνάμε την ιστορική του αξία (στο χώρο του πιθανότατα βρισκόταν το αρχαίο λιμάνι της Πάτρας) και την αξιοποιήσιμη θέα του στον Πατραϊκό Κόλπο και πάνω από όλα την **περιβαλλοντική του αξία, που ακόμη κι αυτή, ως ένα βαθμό είναι ανθρωποκεντρική!** Λέγοντας «ανθρωποκεντρική» εννοώ, ότι μπορεί μεν το έλος να έχει αξία ως σπάνιο είδος υγροβιότοπου, αλλά ουσιαστικά **εξασφαλίζει την υγιή διαβίωση του ανθρώπου, αποτελώντας παράλληλα ένα χώρο αναψυχής-εκπαίδευσης-έρευνας**. Τέλος, το έλος συμβάλλει στη **διατήρηση της αιιφορίας** πολλών φυσικών οικοσυστημάτων του Νομού Αχαΐας (ο οποίος έχει ιδιαίτερο πλούτο όσον αφορά στη χλωρίδα και την ορνιθοπανίδα του) κι όχι μόνο, εφόσον οι υγρότοποι βρίσκονται σε **αλληλεξάρτηση και με άλλα περιβάλλοντα οικοσυστήματα** -είτε κοντινά, είτε μακρινά- και μπορούν να επηρεαστούν άμεσα από οποιεσδήποτε μεταβολές και επεμβάσεις σε αυτά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εν ολίγοις, κάθε δραστηριότητα στο χώρο του έλους πρέπει να γίνεται μέσα στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης, προκειμένου να μην ξεπεραστεί η φέρουσα ικανότητα του υγροβιότοπου και δεν μπορέσει να ανακάμψει. Επιπλέον, στόχος μας πρέπει να είναι η ενεργειακή και οικονομική αυτοδιαχείριση του έλους. Βασικό συστατικό για μια σωστή διαχείριση είναι η ευαισθητοποίηση του κόσμου και η ενεργή συμμετοχή του στην αποκατάσταση-προστασία του έλους. Το έλος της Αγυιάς θα μπορούσε να αποτελέσει το «δέλεαρ» της Πάτρας: χώρος πρασίνου και ειδυλλιακό τοπίο παράλληλα καθώς σβήνει η πόλη... Ο χώρος αυτός έχει περιβαλλοντική, ιστορική, εκπαιδευτική, ακόμη και αρχιτεκτονική αξία. Αν λοιπόν αξιοποιηθεί ορθά και αναπτυχθεί σωστά ο Οικοτουρισμός, τότε θα μπορούσε να αποκτήσει όχι μόνο Πανελλήνια εμβέλεια, αλλά και διεθνή. Συνεπώς, εκτός από το έλος, θα βοηθηθεί και η οικονομία, ο πολιτισμός, η υγιεινή, η εικόνα της πόλης προς τα έξω και επομένως, η γενικότερη λειτουργία της πόλης...

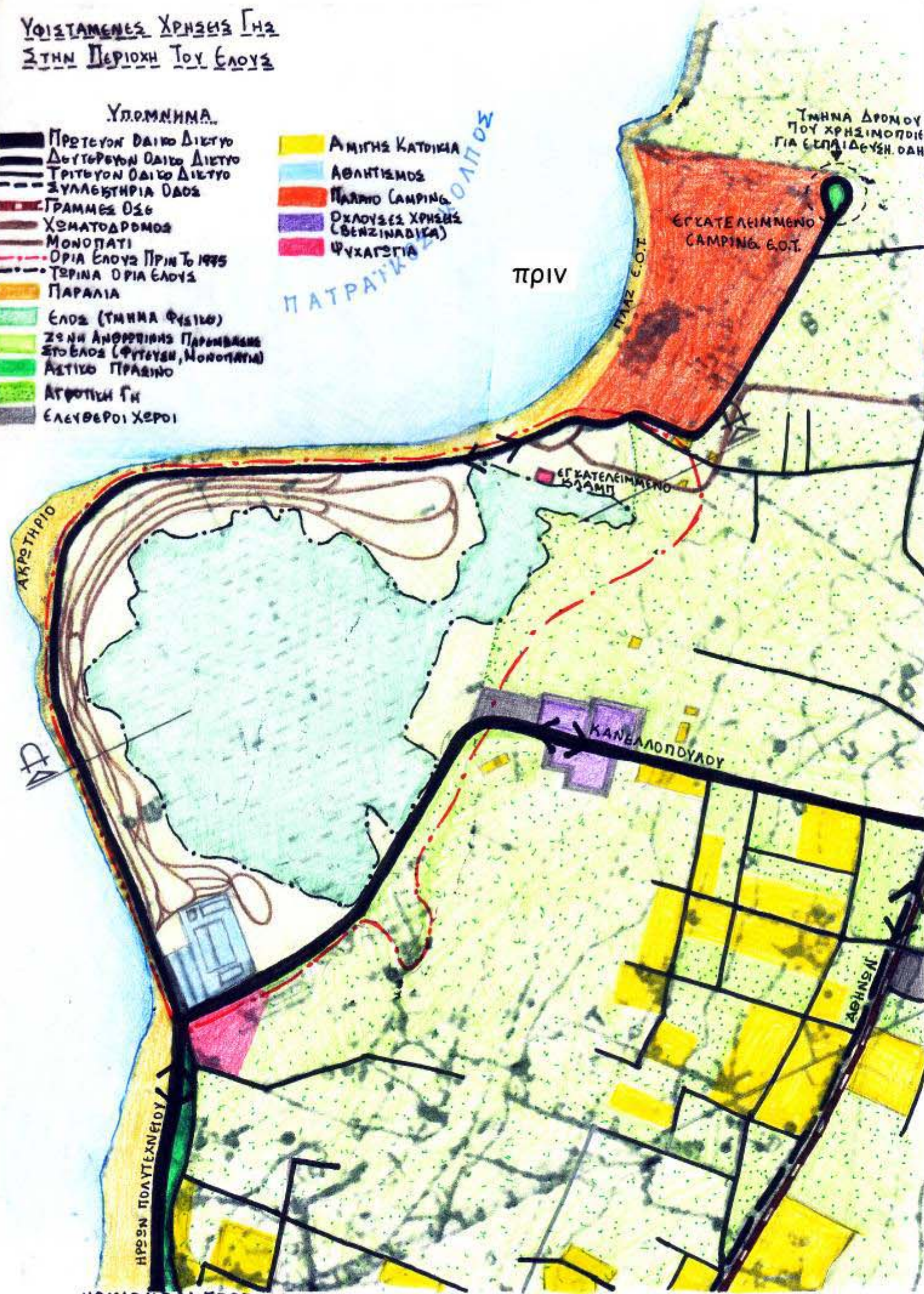
Οι λειτουργίες των υγροτόπων είναι στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οποιαδήποτε κατάχρηση κάνει ο άνθρωπος σε μία από αυτές, αυτόματα επηρεάζει το οικοσύστημα στο σύνολό του και τα εξαρτώμενα από αυτό περιβάλλοντα οικοσυστήματα. Το ζητούμενο είναι να ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες και να συνειδητοποιήσουν την ουσιαστική αξία αυτών των ελεύθερων χώρων πρασίνου και τη συμβολή τους στην υγιή διαβίωσή τους, μέσα στο ασφυκτικά δομημένο περιβάλλον της πόλης. Επομένως, πρέπει να γίνονται προτάσεις για αυτούς τους χώρους που να τους προστατεύουν από κάθε ζημιόγONO δραστηριότητα, χωρίς όμως να εξοστρακίζεται ο παράγοντας «άνθρωπος», θεωρώντας προκαταβολικά κάθε του δραστηριότητα ως δυνάμει επιβλαβή.

Έτσι, και το έλος της Αγυιάς πρέπει να μεταλλαχθεί σε έναν κοινωνικό χώρο που να επιτρέπει τη λειτουργία της φύσης στην πόλη. Οι αρχές του τόπου πρέπει να αποκτήσουν επιτέλους περιβαλλοντική-οικολογική συνείδηση και με γνώμονα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης να εγκαταλείψουν τα σχέδια οικοπεδοποίησης και οικοδόμησης του έλους. Ο Δ. Λουκόπουλος γράφει: «[...] Μια νέα προσέγγιση [...] είναι να θεωρηθεί η πόλη ως οικοσύστημα του ανθρώπινου είδους, με συγκεκριμένες λειτουργίες και αξίες. Μια πρώτη ανάλυση δείχνει ότι η σημερινή πόλη αποτελεί γραμμικό σύστημα, που απομυζά πόρους από την ευρύτερη περιοχή της, την οποία εξασθενίζει, εξάγοντας σε αυτή απόβλητα και αμφίβολες υπηρεσίες. Στο πλαίσιο της αειφορίας, η πόλη πρέπει να μεταμορφωθεί σε κυκλικό οικοσύστημα, που περιορίζει στο ελάχιστο τις εισροές πόρων, αγαθών και ενέργειας, τις αποζημιώνει ικανοποιητικά, μηδενίζει τις εκροές αποβλήτων και ρύπων και εξάγει καλής ποιότητας υπηρεσίες, αποκαθιστώντας τις ισορροπίες ανάμεσα στο αστικό κέντρο και την περιφέρεια. [...]»...

**ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΕΛΟΥΣ**

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 - ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 - ΤΡΙΤΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 - ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ ΟΔΟΣ
 - ΓΡΑΜΜΕΣ ΟΣΕ
 - ΧΩΜΑΤΟΔΡΟΜΟΣ
 - ΜΟΝΟΠΑΤΙ
 - ΟΡΙΑ ΕΛΟΥΣ ΠΡΙΝ ΤΟ 1975
 - ΤΕΡΙΝΑ ΟΡΙΑ ΕΛΟΥΣ
 - ΠΑΡΑΛΙΑ
 - ΕΛΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΩ)
 - ΖΩΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΟΣ (ΦΥΤΕΥΣΗ, ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ)
 - ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
 - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΗ
 - ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΕΡΟΙ

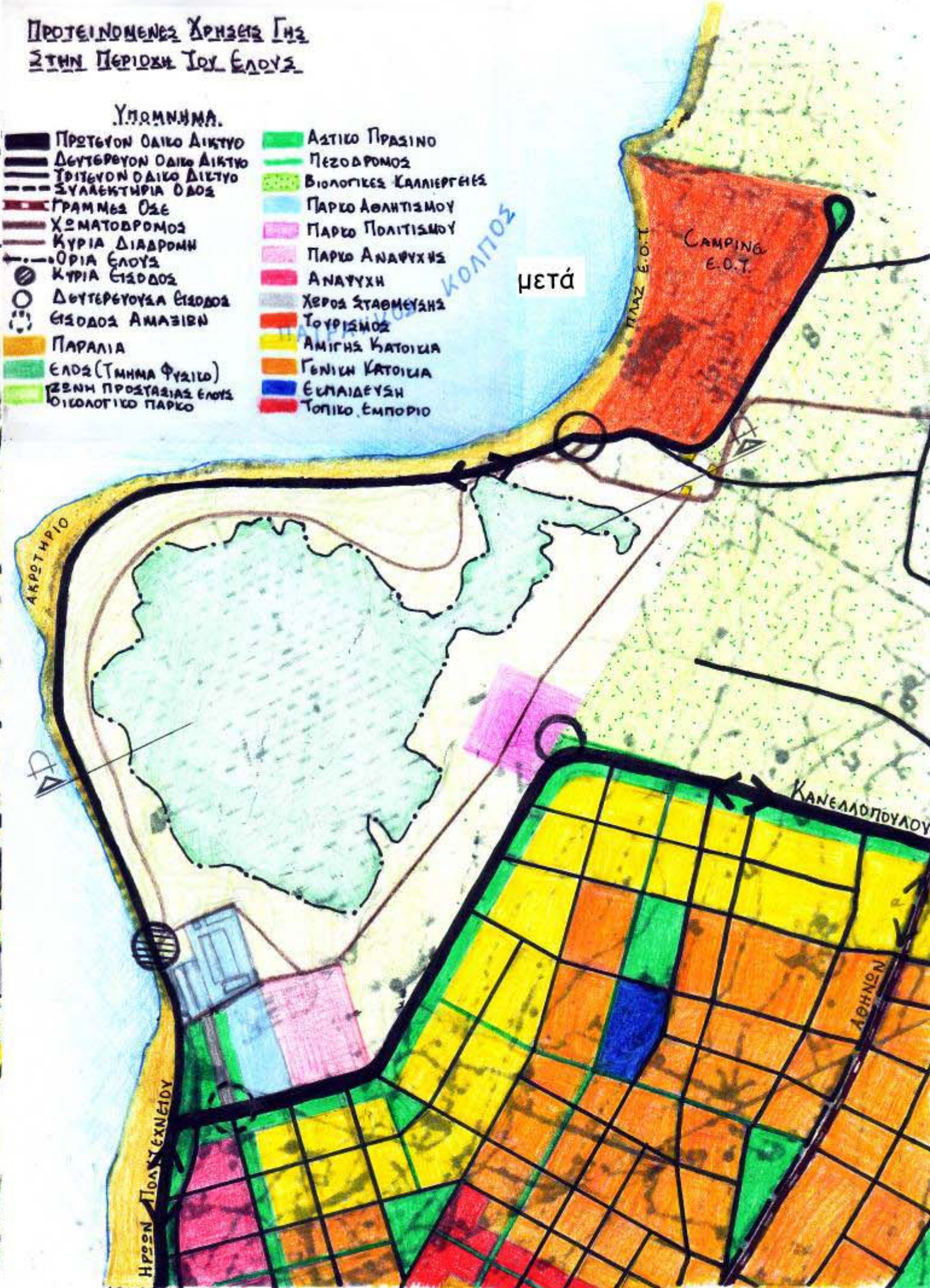
- ΑΜΙΓΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
- ΠΑΡΚΟ CAMPING
- ΟΧΛΟΥΣΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ (BENZINADIKIA)
- ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

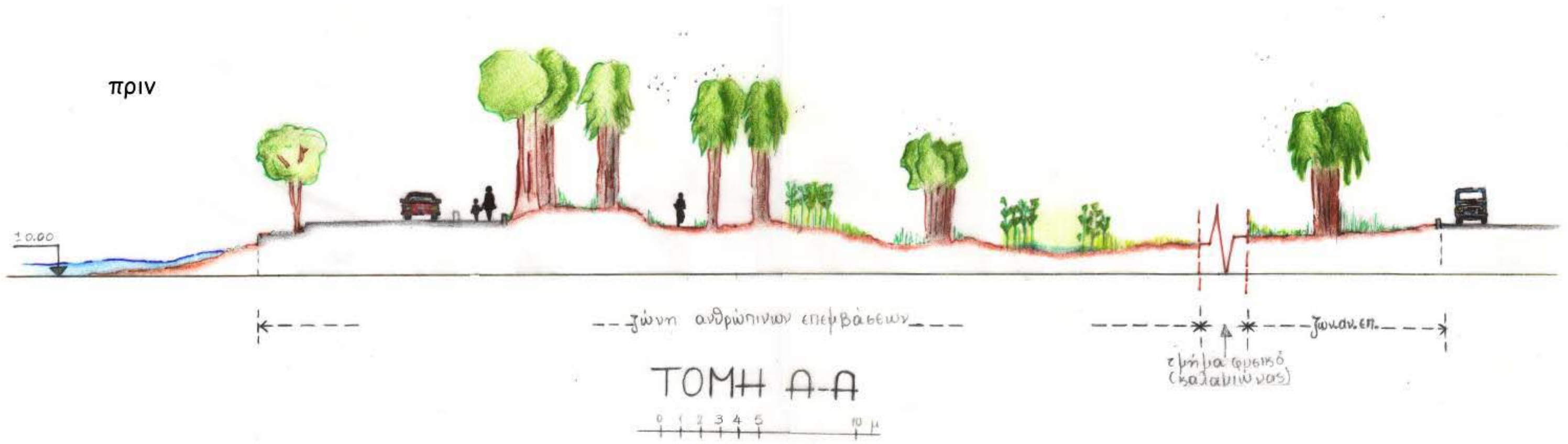
**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΕΛΟΥΣ**

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 - ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 - ΤΡΙΤΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 - ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ ΟΔΟΣ
 - ΓΡΑΜΜΕΣ ΟΣΕ
 - ΧΩΜΑΤΟΔΡΟΜΟΣ
 - ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
 - ΟΡΙΑ ΕΛΟΥΣ
 - ΚΥΡΙΑ ΕΙΣΟΔΟΣ
 - ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΕΙΣΟΔΟΣ
 - ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΜΑΞΙΩΝ
 - ΠΑΡΑΛΙΑ
 - ΕΛΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΩ)
 - ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΛΟΥΣ
 - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΡΚΟ

- ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
- ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ
- ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ
- ΠΑΡΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
- ΠΑΡΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
- ΠΑΡΚΟ ΑΝΑΦΥΧΗΣ
- ΑΝΑΦΥΧΗ
- ΧΕΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
- ΑΜΙΓΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΕΜΜΑΙΕΥΣΗ
- ΤΟΠΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

πριν

μετά

